

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΠΑΝΟΡΘΩΜΑΤΑ

Δ'.

Περὶ Ἀντωνίου Γ. Κριεζή

ὑπὸ

Γ. ΚΡΕΜΟΥ

Ἐν προηγουμένοις φύλλοις τοῦ Ἀπόλλωνος καταχωρίσθησαν Α'. Ἀθανάσιος Διακός· Β'. ἡ μάχη τῆς Γραβιᾶς· Γ'. Σουλιώται, πρώτη πολιορκία Μεσολογγίου, Μάρκος Βότσαρης καὶ ἐν τῇ 98 σελίδι τοῦ αὐτοῦ τούτου περιοδικοῦ «Ἱστορικὰ ἀνάλεκτα». Σκοπὸς δὲ τῆς διακρίσεως ταύτης τῶν δύο διαφόρων ἐπιγραφῶν ἦν, ἵν' ἀμέσως ὁ ἀναγνώστης διακρίνῃ τὸ περιεχόμενον τῶν καταχωριζομένων. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδὲν οὔτε καταχωρίσθη οὔτε καταχωρισθῆσεται ἐν γὰρ τῷ Ἀπόλλωνι μὴ ἔχον καὶ τι καινὸν ἢ ἐπανορθωτικόν, ὁρθὸν ἐφάνη μοι ἵνα καὶ αἱ εἰς τὸ μέλλον ἐν τούτῳ δημοσιευθησόμενα ὑπ' ἐμοῦ πρὸς κατασκευὴν ἐπιγραφῶνται ἱστορικὰ ἐπανορθώματα, καθάπερ καὶ τὰ ἡδη περὶ τοῦ Ἀντωνίου Ἰωάννου Κριεζή.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐγεννήθη τῷ 1780 ἐν Ὑδρᾷ· ἐκ νεαρῆς δ' ἡλικίας, ὡς πάντες σχεδὸν οἱ νησιῶται, ἐτράπη εἰς τὸν ναυτικὸν βίον καὶ νέος ὢν ἐγένετο πλοίαρχος· ἐκτῆσθε δὲ ὄνομα ἀνδρείου, ἠθικοῦ καὶ φιλοπάτριδος, ἐφ' ᾧ καὶ ἄγων τὸ 47 ἔτος τῆς ἡλικίας ἐξελέχθη ἐταῖρος τῆς «Ἐταιρίας τῶν Φιλικῶν» ἀξιωθεὶς ἀμέσως τοῦ τρίτου βαθμοῦ ἥτοι τοῦ τῶν ἱερέων. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἱερεῖς οὐ μόνον ἦσαν ἐκ τῶν μᾶλλον ἐμπεισχυμένων μετὰ τοὺς ποιμένας καὶ ἀρχιποιμένους, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔργον τοῦ κατηχεῖν ἀνδρας τοῦ αὐτῶν βαθμοῦ αὐτοῖς ἐναπέκειτο, φανερόν ὅτι ἕκαστος αὐτῶν ἔδει νὰ ἔχῃ **πρῶτον** τὸ δίπλωμα, ὅπερ οἱ ἐταῖροι ἐκάλουν «Ἐφοδιαστικόν», τοῦ ἱερέως, **δεύτερον** τὸ συμβολικὸν τῆς Ἐταιρίας ἀλφάβητον, κατὰ τοὺς ἐταίρους «Τζίφραν» (cifra), **τρίτον** τὴν «κατήχησιν» καὶ **τέταρτον** τὴν ἀποδείξιν καταβολῆς ἢ «καταβάλλματος» κατὰ τοὺς ἐταίρους χρημάτων ἐν τῷ ταμείῳ τῆς Ἐταιρίας.

Τὰ τέσσαρα δὲ ταῦτα εὐρέθησαν καὶ ἐν τοῖς διασσεωσμένοις ἐγγράφοις τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἀντωνίου Κριεζή, ὢν τὸ μὲν «Ἐφοδιαστικόν» ἐν ξυλογραφίᾳ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀκριβεῖ εἶναι τόδε:

Ὁ δὲ τοῦ ἐφοδιαστικοῦ νοῦς κατὰ τὴν συμβολικὴν ἀλφάβητον, περὶ ἧς ρηθῆσονται τινὰ, μεταφερόμενος ἔχει οὕτως:

«εἰς τὸ ὄνομα τις μελουσὶς σπτηρίας καθιερονὸν ἱερεὰ φιλικὸν κἀφιερονονίς τιν ἀγαπὴν τις φιλικὴς ετερίας κε εἰς τιν ἱερασπισιν τον μεγαλον ἱερεον τον ἐλεφσινιον τον σιμπολιτιν αντονιον ιοαννου κριεζι εκ πατριδος ιδρας ετον

41 επαγγελματος καπετανιου θαλασινου ος θερμον ιερασπιστιν τις εβδεμονικας τις πατριδος κατιχιθεντα κε ορκοθεντα παρ εμου
(ἀκολουθεῖ)

ιδραν ες τας 20: τον φιλικον 13 ιανουαριου».

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

ΤΗΣ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

I

Δὲν πιστεύομεν νὰ σᾶς φανῇ παράδοξος τίτλος. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐτέθη πρὸ πολλοῦ καὶ ἀπασχόλησε σπουδαίως τὸν σοφὸν κόσμον. Ἡ ὄνος τοῦ Βαλαᾶμ ἐγνώριζε τὴν Ἑβραϊκὴν καὶ συνδιελέχθη μὲ τὸν κύριόν της. Τὸ λέγει ἡ Γραφή. Ἡ ρητορικὴ δεινότης τοῦ ὄψεως ἐξέτρεψε τὴν Εὐκλῆν τῶν καθηκόντων της καὶ τὴν ἐπεισε νὰ φάγῃ τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν.

Ἡ μακαρίτης μάλιστα μάμμη μας, γυνὴ τῆς ὁποίας οὐδέποτε προσέβαλε τὰς ὕψεις ἢ παρουσίᾳ φυσιολογικοῦ βιβλίου, μᾶς διεβεβαίωσε ἄλλοτε, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ διετῆρει ἀθάνατον τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐπὶ τῆς γῆς, ἐὰν ἡ Εὐκλὴ δὲν ἦτο τόσῳ λαίμαργος καὶ ὁ ὄφις τόσῳ πανούργος.

Ὁ Αἰσωπὸς λέγει ὅτι ὠμίλουν τὰ ζῷα· λησμονεῖ ὅμως νὰ μᾶς εἴπῃ εἰς ποίαν γλῶσσαν. Τὴν ἑλλειψιν δὲ ταύτην ἀναπληροῦσα ἐφημερίς τις ἔγραψε πρὸ τινῶν μηνῶν, ὅτι κατὰδικοι ἐν Παλαμιδίῳ διδάσκουσιν εἰς τι κυνᾶριον τὸ ἀλφάβητον τὸ ἐλληνικόν—ἀναμφιβόλως—ὥστε δὲν εἶναι παράδοξον, ἐὰν ἀποκτήσῃ καὶ προστάτας καὶ τὸ ἴδωμεν ἡμέραν τινὰ εἰς διαπρεπεῖς θέσεις.

II

Ὁ Louis Buchner ἐν τῷ περὶ ζωῶδου ψυχῆς κεφαλαίῳ, λέγει ὅτι παραδειγμάτων κατακλυσμός ἀποδεικνύει ὅτι τὰ ζῷα ἔχουσιν εἰς μέγιστον βαθμὸν τὴν δύναμιν τοῦ ἀνακοινεῖν τὰς ἰδίας ιδέας. Καὶ πρὸς τοῦτο ἐκθέτει ὅτι ὁ Dujardin ἔθηκεν ἐν κοιλώματι τοίχου, πόρρω τῶν κυψελῶν ἀφισταμένου, ἀγγεῖον ζακχάρεως, ὅτε μέλισσαι τὸν θησαυρὸν ἀνακαλύψασα ἐνετύπωσεν ἐν τῇ μνήμῃ αὐτῆς τὴν τοποθεσίαν καὶ παραυτίκα ἔπτη κύκλῳ τῶν χειλέων τῆς νεοσσιᾶς, ἧς διὰ τῆς κεφαλῆς προσέπαιεν. Ἀμα τῇ ἀγγελίᾳ ταύτῃ παραυτίκα πτάσασα, ἐπανήλθε μετὰ σμήνους ἐκ τῶν συντρόφων αὐτῆς ἀποτελεσθέντος, ὅπερ ἐπέπεσε κατὰ τῆς ζακχάρεως. Καὶ ἐπιλέγει: Τὰ ζῷα ταῦτα οὐδαμῶς ἄραγε συνωμίλησαν ἀλλήλοις;

Τὸ παραδειγμα τοῦτο μολονότι ἀποδεικνύει ὅτι τὰ ζῷα συνεννοοῦνται, δὲν ἀποδεικνύει ὅμως ὅτι ὁμιλοῦσι. Ἡ ὁμιλία δὲν εἶναι ὁ μόνος τρόπος συνεννοήσεως. Παραδειγμα